

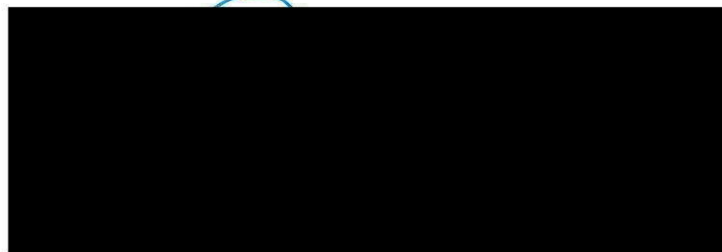
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <u>IV/ 1123-0/2019</u>	
Érkezett: <u>2019 JÚN 28.</u> <i>Személyesen</i>	
Példány: <u>1</u>	Kezelőiroda:
Melléklet: <u>2 db</u>	<i>lu</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

alkotmányjogi panasza

a NYÍRTERV-PLUSZ Tervező és Vállalkozó
Korlátolt Felelősségű Társaság [REDACTED]
[REDACTED] panaszosnak

Lohn Ügyvédi Iroda ([REDACTED]),
[REDACTED]
[REDACTED]

az épített környezet alakításáról és védelméről
szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 55/B. §-ával
szemben!

2019. június 28.

TARTALOM

1	ELJÁRÁSI NYILATKOZATOK	3
1.1	AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁSKÖRE	3
1.2	A PANASZ HATÁRIDŐBEN BEADOTTNAK MINŐSÜL	3
1.3	A PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI TELJESÜLNEK	3
1.4	A PANASZTÉTELI JOGOSULTSÁG	3
1.5	NYILATKOZAT SZEMÉLYES ADATOK NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁRÓL	4
2	INDOKOLÁS	4
2.1	TÉNYÁLLÁS	4
2.1.1	<i>Korábbi szabályozás</i>	4
2.1.2	<i>A jelenlegi szabályozás</i>	4
2.2	AZ ALAPTÖRVÉNY MEGSÉRTETT RENDELKEZÉSEI	4
2.2.1	<i>A jogbiztonság sérelme</i>	4
2.2.2	<i>A tulajdonhoz való jog sérelme</i>	5
2.2.3	<i>A vállalkozáshoz való jog sérelme – a vállalkozásunk működésének ellehetetlenítése</i>	8
2.2.4	<i>Szükségesség-arányosság</i>	8

TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!

Alulírott **NYÍRTERV-PLUSZ Tervező és Vállalkozó Korlátolt Felelősségű Társaság** [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] panaszos, kívül jegyzett és M/1 alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi
képviselőnk útján ezennel az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük a tisztelt Alkotmánybíróság elé *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény („Étv.”) 55/B. §-ával („Rendelkezés”) szemben, és Magyarország Alaptörvénye („Alaptörvény”) 24. cikke (2) bekezdésének c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 26. §-ának (2) bekezdése és 53. §-ának (1) bekezdése alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 41. §-ának (1) bekezdése szerint*

- a Rendelkezés alaptörvény-ellenességét megállapítani, és
- a Rendelkezést annak kihirdetésére visszamenőleges hatállyal megsemmisíteni;

szíveskedjék.

1 ELJÁRÁSI NYILATKOZATOK

1.1 Az Alkotmánybíróság hatásköre

A panasz elbírálására a tisztelt Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének c) pontja és az Abtv. 26. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezik hatáskörrel.

1.2 A panasz határidőben beadottnak minősül

A panasz az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdése értelmében határidőben beadottnak minősül, mivel a Rendelkezés kevesebb mint 180 nappal ezelőtt, 2019. január 1. napján lépett hatályba.

1.3 A panasz benyújtásának feltételei teljesülnek

Az Abtv. 26. §-ának (2) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha

- a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és
- b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

A panasz indokolásában konkrétan, tételesen megjelöljük azon alapjogokat, amelyeket a Rendelkezés sért. Az Étv-nek a jelen panaszban hivatkozott Rendelkezése felénk közvetlenül hatályosult, a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás nem áll a rendelkezésünkre.

1.4 A panasztételi jogosultság

A panasz benyújtásának további feltétele, hogy az alaptörvény-ellenes Rendelkezés a panaszosnak, azaz nekünk okozzon jogsérelmet, azaz fennálljon az egyedi ügyben az érintettségünk. Társaságunk egy tanácsai tulajdonú tervezővállalat, a [REDACTED] általános

jogutódja, így a jogelődünk által létrehozott építészeti-műszaki dokumentációkhoz és az azok alapján megvalósított épületekhez fűződő szerzői jog részét képező felhasználási jog vagy vagyoni jog a nemzeti vagyon részeként a Rendelkezés folytán – kifejezett átadás igazolásának hiányában – az államot illeti meg. Így bennünket szerzői jogi jogosultként a Rendelkezés és az azok alapjául szolgáló eljárás közvetlenül érint.

A Rendelkezés tehát számunkra közvetlenül jogsérelmet okoz, ebből kifolyólag a személyes érintettség fennáll, így a panasz előterjeszthetőségének ezen feltétele is teljesül.

Eljárási jogosultságunk igazolására **M/2** alatt csatoljuk cégkivonatunkat.

1.5 Nyilatkozat személyes adatok nyilvánosságra hozataláról

Figyelemmel az Abtv. 52. §-ának (5) bekezdésére és 57. §-ának (1a) bekezdésére, kijelentjük, hogy jelen alkotmányjogi panasz indítványunkban szereplő adataink nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

2 INDOKOLÁS

2.1 Tényállás

1992-ben társaságunk egy állami gazdálkodó szervezet, [REDAKT] [REDAKT] [REDAKT] [REDAKT] privatizációjával jött létre, melynek során társaságunk általános jogutódként megszerezte a korábbi vállalatot annak munkavállalói által készített tervdokumentációk alapján megillető szerzői jogokból eredő valamennyi felhasználási jogot és minden egyéb vagyoni jogosultságot. Jelen panasz benyújtásának időpontjáig nem leltünk fel olyan iratot, amely külön kifejezetten nevesíti a szerzői jogok átadását.

2.1.1 Korábbi szabályozás

2019. január 1. napjáig sem a mindenkori Polgári Törvénykönyvek, sem az Étv. sem egyéb jogszabály nem tartalmazott rendelkezést az tanácsi tulajdonú tervezővállalatok általános jogutódjait megillető jogok korlátozásáról, vagy, hogy a szellemi alkotásokhoz kapcsolódó jogok bármelyike az általános jogutódlás alól kivételt képezne vagy az általános jogutódlás korlátozás alá esne..

2.1.2 A jelenlegi szabályozás

Az Étv. – az egyes törvényeknek az építészeti alkotásokra, műszaki létesítményekre és azok terveire vonatkozó szerzői jogi szabályozással összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXIV. törvény („Módtv.”) 3. §-a útján – az alábbi 55/B. §-al egészült ki:

„55/B. § A jogutódlással megszűnt állami vagy tanácsi tulajdonú tervezővállalatokban létrehozott építészeti-műszaki dokumentációkhoz és az azok alapján megvalósított épületekhez fűződő szerzői jog részét képező felhasználási jog vagy vagyoni jog a nemzeti vagyon részeként az államot illeti meg, kivéve, ha egyértelműen igazolható, hogy az állam a jogutódnak azt kifejezetten átadta.”

A fenti Rendelkezés 2019. január 1. napján lépett hatályba.

2.2 Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

A Rendelkezés az Alaptörvényben deklarált jogállamiságot és az Alaptörvényben biztosított több alapvető jogunkat is súlyosan sérti a következőkben részletesen kifejtettek szerint.

2.2.1 A jogbiztonság sérelme

Az Alaptörvény B) cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

a) *Szerzett jogok elvonása*

A Rendelkezéssel a jogalkotó szerzett jogokat von el társaságunktól mint szerzői jogi jogosultaktól, mellyel a jogállamiságból levezetett jogbiztonság alkotmányos követelményét sérti. A jogállamisághoz hozzátartozik a jogbiztonság, ennek pedig egyik leglényegesebb eleme a szerzett jogok tiszteletben tartása.

Álláspontunk szerint vagyoni jogaink a Rendelés folytán történő átmenet nélküli megvonása, illetve megváltoztatása azt eredményezi, hogy a szerzői jogok a bizalomvédelem szempontjából egy alacsonyabb kategóriába kerülnek (megszűnik a tulajdonvédelem). Az ilyen változás álláspontunk szerint alaptörvény-ellenes.

b) *Visszaható hatályú jogalkotás*

Álláspontunk szerint a Rendelés a visszamenőleges hatály tilalmába is ütközik, mivel a Rendeléssel érintett tervdokumentációkhoz kapcsolódó vagyoni jogok feletti jogszerzést visszamenőlegesen ahhoz köti, hogy azok egyértelműen igazolhatóan, kifejezetten átadásra kerüljenek. A polgári jogban az általános jogutódlás értelmében a jogelődot megillető valamennyi jog átszáll az általános jogutódra, melyhez képest a Rendelés visszamenőleg többletkövetelményeket támaszt. Emellett kirívóan jogsértő, és a polgári jog alapvető elveivel ellentétes az, hogy a Rendelés ezen hozzájárulásra az államot jogosítja fel, holott az eredetileg sem az állam vagyonába tartozott, hanem a jogelő tervezővállalat vagyonába.

2.2.2 A tulajdonhoz való jog sérelme

Az Alaptörvény XIII. cikke az alábbiak alapjogokat deklarálja:

(1) *Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.*

(2) *Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.*

a) *A Rendelés megszerzett vagyoni jogosultságainkat vonja el*

Az alábbiakban bemutatjuk, hogy ugyan a Módtv. indoklásában megtestesült jogalkotói álláspont szerint a Rendelés tulajdoni helyzet változást egyáltalán nem céloz és nem eredményez, de a Rendelés a valóságban jogszerűen megszerzett vagyoni jogainkat vonja el.

A Módtv. általános indoklása a következőket tartalmazza:

„1999. szeptember 1-jét megelőzően, munkaviszonyban készített tervek, amelyek jogutódlással megszűnt állami vállalatok keretén belül készültek. Az ezen alkotásokhoz kapcsolódó jogok, mint az államot (vagy helyi önkormányzatot) megillető olyan immateriális, vagyoni értékkel rendelkező jogosultságok, amelyeket jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít, azonban ma is a Magyar Államot illetik az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban: Vtv.) 1. § (2) bekezdés d) pontja, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) alapján.

Ennek jogi hátterét az ÁPV Rt. 466/1995. (X.02.) sz. határozata képezi, miszerint az őrzött dokumentumok vagyoni jogai változatlanul állami tulajdonban maradnak, mivel e dokumentumok és a hozzájuk kapcsolódó vagyoni értékű jogok nem kerültek be a társaság könyveibe, az átalakulási és a végleges vagyonmérleg részét sem képezik.

Kizárólag a folyamatban lévő, a befejezetlen, a privatizációs szerződés megkötésekor és a vételár kiegyenlítése után még mindig befejezetlen tervezési dokumentumok vagyoni jogai kerülhettek a határozat alapján az új tulajdonoshoz.

E vagyoni értékű jogok sorsát az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) új 55/B. §-a kezeli.”

A Módtv. részletes indokolása szerint:

„Ez a tervállomány a nemzeti vagyon részeként mindvégig az államot illette meg, és e célból a szerzői jogosultságra (a felhasználási, illetve vagyoni jogok állam általi gyakorlására) vélelmet kell felállítani, amely bizonyítás útján dönthető meg. Fontos tehát hangsúlyozni, hogy a javaslat nem kívánja a szerzői felhasználási vagy vagyoni jogokat jogszzerűen tulajdonlók jogi helyzetét megváltoztatni.”

A fentiek szerint a jogalkotó az indokolásban egyrészt saját indokolásával, másrészt a Rendelkezés szövegével, harmadrészt a tényleges jogi helyzettel is ellentmondásban van. Egyrészt a jogalkotó hivatkozik arra, hogy a 1999. szeptember 1-jét megelőzően, munkaviszonyban készített tervek, amelyek jogutódlással megszűnt állami vállalatok keretén belül készültek ma is a Magyar Államot illetik. Ez viszont nem felel meg a valóságnak, hiszen a hivatkozott Vtv. is csak 2007. szeptember 25. napján és a Nvtv. 2011. december 31. napján lépett hatályba, illetve ellenkező esetben az Étv. 55/B. §-ának megalkotására nem is lenne szükség.

A valóságos jogi helyzet az, hogy a privatizációs időszak hatályos jogszabályai alapján a szerzői jogokból eredő valamennyi jogot egyértelműen a tervezővállalatok jogutódai szerezték meg. Társaságunk az alábbi jogszabályok alapján szerezte meg a [REDACTED] létrehozott építészeti-műszaki dokumentációkhoz és az azok alapján megvalósított épületekhez fűződő szerzői jog részét képező felhasználási jogot és vagyoni jogot:

A szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény („régí Szjt.”) 1970. január 1. – 1999. augusztus 31. között hatályos szövege az alábbiak szerint rendelkezett:

„13. § (1) A mű bármilyen felhasználásához - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a szerző hozzájárulása szükséges. A szerző hozzájárulása szükséges a mű sajátos címének felhasználásához is.

(2) A szerző halála után - a védelmi idő alatt - a hozzájárulás joga a szerző jogutódját illeti.

(3) A szerzőt vagy jogutódját a mű felhasználása ellenében - ha a törvény másképp nem rendelkezik - díjazás illeti meg. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le.”

„14. § (1) Ha a mű elkészítése a szerző munkaköri kötelezettsége és a munkáltató a munkaviszony tartalma alapján a mű felhasználására jogosult, a mű átadása a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak minősül, és a felhasználás joga az átadással száll át a munkáltatóra. A munkáltató ezt a jogát a munkaviszony tartalma által meghatározott körben szerzi meg, és csak működési körén belül gyakorolhatja. A szerző a művet e körön kívül is csak a munkáltató hozzájárulásával használhatja fel, de hozzájárulását a munkáltató csak alapos okból tagadhatja meg.”

„44. § (1) Az építészeti alkotáshoz és egyéb műszaki létesítmény alkotásához fűződő szerzői jog a tervezőt illeti meg.”

A gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. törvény („régí Átalakulási tv.”) 1989. július 1. - 1992. augusztus 26. között hatályos szövege szerint:

„8. § (1) az átalakulás során létrejövő gazdasági társaság az átalakult (egyesült) szervezet(ek) általános jogutóda.”

Ezzel egyezően a fentebbit felváltó, a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény („Gt. I.”) 1992. augusztus 27. – 1992. december 31. között hatályos szövege ekként rendelkezik:

„338. § (1) Az átalakulás során létrejövő gazdasági társaság az átalakult gazdasági társaság általános jogutóda.”

Az általános jogutódlás a polgári jog évezredes hagyományának megfelelően azt jelenti, hogy a jogelőd valamennyi joga és kötelezettsége átszáll az általános jogutódra, külön megjelölés, felsorolás vagy bármely egyéb jogi tény igazolása nélkül is.

A hatályos szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény („Szt.”) 16. §-ának (1) bekezdése értelmében „a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.”

A fent hivatkozott rendelkezés is alátámasztja, hogy mi, mint tervezői jogutód jogosultak vagyunk a jogelőd gazdálkodó szervezet vagyontól képező szerzői jogi jogosultságok élvezetére, melybe beletartozik a szerzői jogi alkotások felhasználásának – megfelelő díjazás fejében – történő engedélyezése, illetve valamennyi, a művekhez kapcsolódó vagyoni jog érvényesítése.

Mindezek alapján tehát társaságunk a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] an létrehozott építészeti-műszaki dokumentációkhoz és az azok alapján megvalósított épületekhez fűződő szerzői jog részét képező felhasználási jogot és vagyoni jogot az 1992-es privatizáció során jogszerűen megszerezte.

b) *A Rendelkezés alapjogsértő*

Az Alkotmányozó az Alaptörvény XIII. cikkével elismeri és védi a magántulajdont és az ahhoz kapcsolódó minden jogot.

A törvényhozó a Rendelkezéssel szerzői jogi jogosultságainktól, vagyis szellemi tulajdonunktól és az ez alapján bennünket megillető várományoktól megfosztott, azokat kisajátította, és ezzel megsértette a tulajdonhoz való alkotmányos alapjogunkat.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján leszögezhető, hogy a tulajdonjogot, mint egyéni cselekvési autonómia anyagi alapját részesíti az Alaptörvény alapjogi védelemben [64/1993. (XII.22.) AB határozat]. A tulajdonhoz fűződő alapjogok tárgyát a kapcsolódó személyes autonómia megvalósulása, másrészt egyéb dologi jellegű vagyoni értékű jogok, továbbá olyan jogosítványok alkotják, amelyek funkcionálisan képesek helyettesíteni a tulajdon személyes autonómiát biztosító feladatát [17/1992. (III.30.) AB határozat].

Ennek kapcsán megállapítható, hogy a Rendelés jelentős hatással bír a gazdálkodásunkra, tulajdoni-vagyoni viszonyainkra és az azokhoz kapcsolódó jogaink gyakorlására.

A tulajdonelvonás körében végül utalunk arra, hogy a kisajátítás Alaptörvény XIII. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményei nem teljesültek, mert a kisajátításra jelen esetben nem kivételesen került sor, továbbá kártalanítás nélkül. Álláspontunk szerint a kisajátítás eleve nem lehet kivételes, amennyiben az közvetlenül törvény által történik.

Nem utolsó sorban hivatkozunk arra, hogy a Rendelés társaságunkkal, illetve a hatálya alá tartozó más gazdasági társaságokkal az alábbi két indok miatt súlyosan méltánytalan is. Egyrészt a Rendelés által érintett felhasználási jog és vagyoni jogok sohasem – a jogutódlás előtt sem –

illeték meg közvetlenül a Magyar Államot, hanem kizárólag a tulajdonukban, illetve tanácsi tulajdonban álló gazdálkodó szervezeteket. Másrészt a Rendelkezés a jogutódlással megszerzett vagyoni jogainktól úgy foszt meg bennünket, hogy emellett a tervekért való tervezői felelősség továbbra is társaságunkat terheli. Ez utóbbi tekintetében hivatkozunk a Legfelsőbb Bíróság BH 1997.5.216 szám alatt közzétett eseti döntésére, melyben kimondta, hogy „*az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai]*” [lásd: Legf. Bír. Pfv. X. 20 528/1996. sz.].

2.2.3 A vállalkozáshoz való jog sérelme – a vállalkozásunk működésének ellehetetlenítése

Az Alaptörvény XII. cikke az alábbiak alapjogokat deklarálja:

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

Álláspontunk szerint a Rendelkezés a vállalkozás szabadságát és a tisztességes gazdasági verseny jogát sérti.

Az Alkotmánybíróság 33/2002. (VII.4.) AB határozata alapján a gazdasági szereplő autonómiájába beletartozik a gazdasági tevékenysége. A gazdasági tevékenység pedig szorosan épül a vállalkozás szabadságának és a tisztességes verseny biztosításának alkotmányos garanciájára, így minden olyan intézkedés, amely ezen alapjogokat korlátozza, alaptörvény-ellenes.

Ahogy az a csatolt cégkivonatunkból is látható, tevékenységi köreink közé tartozik 7111 '08 TEÁOR kóddal jelölt „Építészmérnöki tevékenység” is.

A támadott Rendelkezés egyértelműen alaptörvény-ellenesek, mivel megfosztanak bennünket a szabad vállalkozástól azzal, hogy a Magyar Állam tulajdonába vonják a társaságunk munkájához kapcsolódó vagyoni jogokat, az általunk megszerzett tervdokumentációk hasznosításának jogát. A Rendelkezés ezen túl szintén nem biztosítja a tisztességes verseny feltételeit, mivel a tulajdonelvonás társaságunk privatizáció során történő létrejötte miatt történik, holott a Rendelkezéssel érintett tervdokumentációk nem is kizárólag állami forrásokból megépülő, nem közcélú épületekre is vonatkoznak. Ezzel a Rendelkezés jogtalan előnyt biztosít azoknak a tervezőcégeknek, amelyek állami forrásból építettek, de a vagyonszerzésben szerepeltek az érintett tervdokumentációk.

A vállalkozáshoz való alapjog a vállalkozási tevékenység folytatásához biztosít esélyegyenlőséget [133/B/1991. AB határozat]. A piacgazdaság elengedhetetlen eleme a tulajdoni formák egyenjogúsága és egyenlő védelme, a vállalkozás és a verseny szabadsága, illetve a szerződés szabadsága.

A Rendelkezés nem biztosítja megfelelően a vállalkozás szabadságának érvényesülését, mivel a vállalkozási tevékenység céljától, a bevételszerzéstől fosztanak meg bennünket, illetve azt nehezítik meg. A gazdasági verseny szabadságát súlyosan sérti a Rendelkezés azzal, hogy a Magyar Államot olyan egyoldalú előnyhöz juttatja a vagyoni jogosultságok elvonása által, amelyet egy működő piacgazdaság nem tűrhet el.

2.2.4 Szükségesség-arányosság

Kiemelkedően fontosnak tartjuk megjegyezni továbbá, hogy minden alapjog – ideértve a fent taglaltak is – csak a szükséges mértékben korlátozható, azt csak más alkotmányos jog, vagy alkotmányos érték védelme indokolhatja.

Így rendelkezik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése:

„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

a) Tulajdonhoz való jog korlátozása

Az Alaptörvény XIII. cikke szerint a tulajdonhoz való jog csak a köz érdekében korlátozható, és az is csak megfelelő kompenzáció mellett.

A Rendelkezés jogalkotói céljának megértéséhez, így a védeni célzott alkotmányos érték megtalálása szempontjából – ugyan ez csupán a Rendelkezés értelmezésének egy aspektusa – fontos az Étv. 55/B. §-át megalkotó Módt. jogalkotói indokolását is figyelembe venni

Az elfogadott Módtv. javaslatának általános indokolása szerint:

„A mai közhasználatú épületállomány jelentős része a rendszerváltozást megelőző időszakban működő állami tervezőintézetek alkalmazottai által létrehozott építészeti alkotás, ahol felmerül a szerzői vagyoni jogok állami tulajdonlásának kérdése. Jelen Javaslat egyik célja a megszűnt állami tervezővállalatok jelenleg rendezetlen jogi sorsú építészeti-műszaki dokumentációinak, valamint a privatizációt megelőzően állami pénzeszközök felhasználásával készült épületek építészeti-műszaki dokumentációinak a [REDACTED] Kft. (a továbbiakban: [REDACTED]) részére történő átadása, mivel ezek egy része jelenleg is az egyes jogutód cégek birtokában van és nem kerültek be a Dokumentációs Központ állományába.”

Álláspontunk szerint semmilyen más alapjog érvényesülése vagy alkotmányos jog védelme nem indokolja jelen esetben társaságunk vagyonának nemzeti vagyonba vonását. A vagyoni jogok elvonása azzal az absztrakt okfejtéssel sem igazolható, hogy a jogelődök által tervezett épületek közcélú vagy egyébként állami vagyonba tartozó épületek, hiszen a tanácsai tulajdonú tervezővállalatok nem kizárólag olyan épületeket terveztek, melyek ma állami tulajdonba tartoznak.

A fentieket támasztja alá a 718/B/2000. AB határozat is, mivel aszerint is az „igazolt közérdek” és a „nyomós közérdek” indokolhatják csupán az alapjog korlátozást. Ilyen közérdekről itt egyértelműen nincsen szó. Mivel már a szükségesség sem áll meg, itt felesleges vizsgálni az arányossági követelményt.

Megjegyezzük azonban, hogy a jogalkotói célhoz képest a Rendelkezés aránytalanul korlátozza a tulajdonhoz való jogot, hiszen - az indokolásban lefektetett jogalkotói célokra tekintettel is – nem csak az állami épületek tervdokumentációjához kapcsolódó vagyoni jogokat vonja el, hanem az állami tervezővállalat által előállított valamennyi tervdokumentációjához kapcsolódó vagyoni jogokat.

b) Vállalkozáshoz való jog korlátozása

Ahogy azt már a korábbiakban is kifejtettük, az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése szerint Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit.

A fenti követelmény nem lehetőség, opció a Magyar Államnak, hanem kötelesség, ezért is szögezi le az 3001/2016. (I. 15.) AB határozat, Indokolás [60], hogy az „Alkotmánybíróság gyakorlatában a foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen.”

A fenti alkotmánybíróági határozat is csak azt erősíti meg, hogy nem hogy az egyén vagy annak csoportja, de még maga az állam sem korlátozhatja következmények nélkül a tárgyalat alapjogot. Tehát azzal, hogy a jogalkotó az Alaptörvénnyel, és az annak védelmét szolgáló Alkotmánybíróság hosszú évek során kialakult gyakorlatával ellentétesen vont el.

Véleményünk szerint a jogalkotó nem számolt azzal, hogy hozzávetőlegesen milyen vállalkozói kört érintene a Rendelkezés, és ez hogyan lenne hatással a piaci viszonyokra.

A Rendelkezés megalkotása tehát nem csak a fentiekben meghatározottak szerint alkotmányellenes, hanem a szükségesség-arányosság tesztjének sem felel meg, így kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjek panaszunkat befogadni és annak petituma szerint eljárni.

Tisztelettel:

NYÍRTERV-PLUSZ Kft.
panaszos

Mellékletek:

M/1 Jogi képviselő meghatalmazása

M/2 Cégekivonat másolata